

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
19 iulie 2023**

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNE / COM. ÎN LB. RROMANI
MATERNĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB. ROMÂNĂ / MAT. /
MAT. ȘI EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maternă (20 de puncte)

Drabaren o tēksto thaj xramosaren nūmaj rromanesθe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

I doś

Murro kāk kerel phuvāqe piră. Vov uśtel texarinăθar, xunavel i phuv, anel pani, kerel i čik thaj, palal so kerel e piră, thol len avri, anglal o kher, khamesθe.

And-jekh dēs, lesqe duj čhavorre, jekh panze berśenqo thaj o kolaver deśudujenqo, maj baro, inklen andar o kher jekhe golnăça thaj khelen pen fōtbalō. Aresle von paśal e piră, den e golnăça anda lenθe thaj pharaven len. O phuro dikhel, thol pesqe ēl vasta and-o śero thaj phenel:

– Tu, tiknea, tu 3a thaj beś andre, and-o kher, te na maj dikhav tut e golnăça avri, thaj tu, phenel e maj baresqe, 3a thaj an aver phuv, pani, ker čik thaj 3i rāte te keres aver piră.

E čhave mukhen o śero tele thaj 3an. Rāte, pučhel o maj baro čhavo pesqe dades:

– Dadea, sosθar phendān nūmaj manqe te kerav e piră, ke vi murro phral kheldās pesqe fōtbalō, thaj vov beśel and-o kher thaj me, dikh, savorro dēs kerdem buti.

(Palal o Borcoi Jupter)

1. Ambolden rumunikanes e anglutne duj alineătură andar o tēksto din omaj opre! **3 pūnktură**
2. Nakhaven i sintagma *o tikno čhavo* andar le savorre 8 kēzură, nūmaj ka-o jekhipen! **8 pūnktură**
3. Nakhaven i kernavni/ o vērbo *beśel* ka-o imperfēkto vaxt e indikativone modosqo! **6 pūnktură**
4. Xramosaren e antonimură e avutne alavenqe: *avri, tikhărel, dēs*. **3 pūnktură**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

*Poemul se întoarce asupra sa
și începe să se citească pe sine
se descifrează încet, pătrunde în adâncul său
cu sfială, zâmbește, scoate un țipăt de uimire*

*pe măsură ce poemul se citește pe sine
el se înțelege pe sine
și dispăre încet din univers [...]*

(Matei Vișniec, *Poemul care se citește pe sine*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din prima strofă, cuvintele care conțin vocale în hiat. **2 puncte**

2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: și dispare încet din univers. **4 puncte**
3. Menționați funcția sintactică a substantivelor din propoziția: ... scoate un țipăt de uimire **4 puncte**
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *basm cult*. **10 puncte**
- În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
- definirea conceptului de *basm cult*;
 - precizarea a două trăsături specifice unuia dintre *basmelor culte* incluse în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *corectitudinea ortografiei și a punctuației* – 1 punct).

C. Matematică (20 de puncte)

1. Martin desenează pe caiet numai triunghiuri, apoi numai pătrate, în total 45 de figuri și 153 de laturi. Martin colorează prima figură cu roșu, a doua cu galben, a treia cu albastru, apoi iar colorează cu roșu, apoi cu galben, apoi cu albastru, și tot așa până când termină de colorat toate figurile. Ce culoare are ultimul triunghi desenat pe caiet?

7 puncte

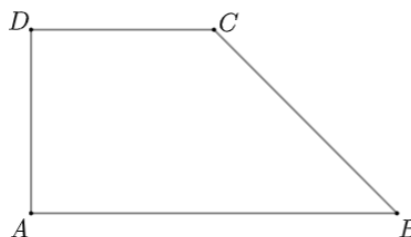
2.

- a) Calculați valoarea numărului $A = \left(2 + \frac{3}{2} + \frac{4}{3} + \frac{5}{4} + \frac{6}{5}\right) - \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5}\right)$. **3 puncte**

- b) Ordonați descrescător numerele: $\frac{5}{4}, \frac{3}{2}, \frac{6}{5}, \frac{4}{3}$. **1 punct**

3. În figura alăturată este reprezentat trapezul dreptunghic $ABCD$ în care $\angle A = 90^\circ$, $\angle B = 45^\circ$ și $AD = DC = 6$ cm.

- a) Demonstrați că $AB = 12$ cm.
b) Demonstrați că distanța de la D la BC este egală cu $3\sqrt{2}$ cm.

7 puncte

4. Din câte cuburi cu latura de 3 cm se poate forma un cub cu latura de 9 cm?

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii materne/comunicării în limba maternă în învățământul primar (10 puncte)

Keren jekh butăqi fişa savi şaj te utilizisaren/ labăren la ka-e klasa qo koto *O vërbo/ I kernavni*, and-e rromane vaj rumunikane çhibăqe òre, k-i ştarto klàsa!

10 pùnkture

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română în învățământul primar (10 puncte)

Analizați, în 1-2 pagini, *specificul abordării textelor narative în învățământul primar la clasa a IV-a*, având în vedere următoarele aspecte:

- explicarea specificității abordării textelor narative (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea) în lecțiile de limba și literatura română;
- prezentarea etapelor familiarizării elevilor cu un text narativ;
- precizarea unei metode utilizate în abordarea textelor narative la limba și literatura română la clasa a IV-a;
- menționarea unui mijloc de învățământ care poate contribui la receptarea mesajelor textelor narative la clasa a IV-a.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

C. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

Competența specifică *Utilizarea unor unități de măsură pentru determinarea, compararea și ordonarea duratelor unor evenimente variate* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Matematică*, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013.

a) Precizați o metodă pe care o considerați adecvată pentru realizarea competenței specifice date și argumentați alegerea metodei, relevându-i valențele formative. **5 puncte**

b) Formulați un obiectiv operațional (folosind un model de operaționalizare la alegere), corelat cu o sarcină de învățare și cu un item de evaluare, aplicabile în formarea/dezvoltarea competenței specifice date. **5 puncte**